

Rädda Barnens arbete med migrationspolitiken 2025/2026

Till Rädda Barnens medlemsrörelse, i synnerhet de intresserade av migrationsfrågor

Inledning

Frågor som hänger samman med migration har länge varit en av de frågor som Rädda Barnens medlemsrörelse engagerar sig i, såväl genom direkta verksamheter för asylsökande och nyanlända, som genom lokalt och regionalt påverkansarbete. Med beaktande av detta och att det för tillfället är många frågor som rör migration som lyfts fram i media och politiken, har detta underlag tagits fram för att stötta de medlemmar som vill uttala sig i frågorna eller förbereda sig för förändringar som kan komma.

Sedan den tillfälliga utlänningslagen infördes 2016 har migrationspolitiken varit högt på de flesta politiska partiers agendor. Den tillfälliga lagen ersattes av en permanent lag 2021 som mer eller mindre var identisk med den tillfälliga. Efter regeringsskiftet 2022 har en rad lagändringar trätt i kraft, som ytterligare begränsar rättigheterna och möjligheterna för asylsökande och nyanlända i Sverige.

Skillnaderna i hur Sverige behandlar och tar emot asylsökande är stor jämfört med hur det var innan 2016. Några exempel:

- Sverige har gått från att ge permanenta uppehållstillstånd för skyddsbehövande till korta, tillfälliga uppehållstillstånd, som ständigt behöver förnyas
- Det har blivit svårare att få tillstånd familjeåterförening – bl.a. har det införts tuffare försörjningskrav.
- Det har införts hårdare regler för hur asylsökande får bo – möjligheten till eget boende har i princip tagits bort och alla ska bo på asylboenden i Migrationsverkets regi.
- Det har införts hårdare regler för att bli svensk medborgare.

Regeringen fortsätter att gå fram med nya förslag och åtgärder för att begränsa antalet asylsökande till Sverige, samtidigt som EU har satt upp hårdare åtgärder, vilket har lett till att Sverige just nu har det lägsta antalet asylsökande i modern tid. 2025 sökte 6 735 personer asyl i Sverige, en minskning med nästan 3000 sedan 2024.¹ Detta samtidigt som det är fler människor på flykt i världen än någonsin.

Under våren 2026 kommer regeringen att lägga fram inte mindre än nio propositioner till Riksdagen om olika lagändringar, som till stor del innebär än mer åtstramningar av migrationspolitiken.

Rädda Barnens arbete på nationell nivå

Rädda Barnen arbetar aktivt på nationell nivå för att lyfta fram barnrättsperspektivet i migrationspolitiken. Det är dock svårt att få gehör för detta just nu, i synnerhet då regeringens förslag till nya regler ofta får stöd inte bara från stödpartiet Sverigedemokraterna utan även från Socialdemokraterna och ibland andra oppositionspartier. Den 9 februari gick Rädda

---

¹ Sökande från Ukraina, som automatiskt får uppehållstillstånd utifrån EU:s massflyktsdirektiv, är inte inräknade i dessa siffror.

Barnen ut med ett uttalande om riskerna vi ser med den repressiva migrationspolitiken [Så strider svensk migrationspolitik mot FN:s barnkonvention | Rädda Barnen](#)

Rädda Barnen har länge arbetat hårt med att utveckla vårt påverkansarbete genom olika projekt som drivs nationellt men med stark lokal förankring, exempelvis projekt kring trygga boenden och tillgängligt mottagande. Detta har gjorts i linje med olika beslut från riksmötet och de stora behov och rättighetsgap vi ser.

En aktivitet Rädda Barnens kansli arbetar mycket med är att ge synpunkter och kommentarer på olika lagförslag. Innan regeringen lägger fram ett lagförslag till riksdagen, har en utredning gjort en analys och kommit med förslag. Det kan antingen vara en statlig utredning eller en utredning som genomförs inom Regeringskansliet.

Dessa utredningar skickas ut på remiss till olika aktörer. Det innebär att aktörerna – myndigheter, kommuner, regioner, universitet och organisationer – får möjlighet att lämna sina synpunkter och åsikter på förslagen i så kallade remissvar. Regeringen ska sedan ta hänsyn till såväl utredningens förslag som remissinstanserna synpunkter när de skriver ihop propositionen med lagförslaget, som sedan lämnas till riksdagen för beslut.

Under de senaste åren har Rädda Barnen skrivit ett stort antal remissvar på olika utredningar som rör migrationsfrågor. Vi svarar alltid på remisserna utifrån ett barnrättsperspektiv, med utgångspunkt i barnkonventionen och hur den har tolkats av FN:s barnrättskommitté i allmänna kommentarer och rekommendationer till Sverige.

Remissvar som rör migration 2025

Under 2025 lämnade Rädda Barnen in remissvar på flera förslag inom migrationsområdet, exempelvis vad gäller förslag återvändandeverksamhet, nya regler för förvar, kvalificering in i välfärden för nyanlända och det mycket uppmärksammade förslaget om utvisning på grund av bristande vandel. Alla Rädda Barnens remissvar finns på vår hemsida [Rädda Barnen | Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter - i Sverige och i världen](#).

I slutet av 2025 och inledningen av 2026 lämnade Rädda Barnen på kort tid in tre remissvar inom migrationsområdet. Det rör frågor om:

- Ytterligare begränsningar för anhöriginvandring
- Återkallelse av permanenta uppehållstillstånd
- Förändringar som krävs inför att EU:s migrations- och asylpakt träder i kraft i juni 2026

Alla dessa uppmärksammades på olika sätt stort i media.

Nedan följer en kortare beskrivning av våra synpunkter för varje förslag. För mer ingående information hänvisas till remissvaren i sin helhet. Därefter följer ett avsnitt med idéer om hur dessa frågor kan lyftas på lokal och regional nivå.

Om det finns frågor eller funderingar kring remissvaren, går det bra att höra av sig till barnrättsjurist Karin Sjömillå: karin.sjomilla@rb.se, med kopia till er verksamhetsutvecklare.

Ytterligare begränsningar för anhöriginvandring

Utredningen SOU 2025:95 [Skärpta villkor för anhöriginvandring - Regeringen.se](#) föreslår en rad lagändringar som kommer leda till ytterligare begränsningar i möjligheterna till anhöriginvandring. Bl.a. ska en väntetid införas på två år för de som får uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande innan ansökan om familjeåterförening kan lämnas in, möjligheter till undantag tas bort, det blir svårare för syskon att kunna återförenas med ett barn som kommit ensam och ett försörjningskrav ska gälla även vid ansökan om förlängt uppehållstillstånd. Utredningen föreslår att nivån på försörjningskravet ska ligga kvar där det ligger idag (på samma nivå som utmätning vid skulder), men regeringen har aviserat att man vill höja detta till samma nivå som gäller för arbetskraftsinvandring ([Höjt försörjningskrav vid anhöriginvandring föreslås - Regeringen.se](#)). Regeringen har redan, medan remisstiden pågick, gått ut med att man ämnar gå vidare med förslagen som finns i utredningen ([Pressträff för att presentera nyheter inom arbetskraftsinvandring och anhöriginvandring - Regeringen.se](#))

Rädda Barnen avstyrker de flesta förslag i utredningen, precis som vi gjort vid tidigare lagändringar som begränsar rätten till familjeåterförening. Bl.a. lyfter vi följande i remissvaret:

- Förslagen är i strid med barnkonventionen och dess syfte;
- Det finns stora brister i hur utredningen har beskrivit och tagit hänsyn till barnrättsperspektivet och den barnkonsekvensanalys som gjorts är undermålig;
- Flera förslag strider mot principen om icke-diskriminering, då det ska finnas olika regler beroende på om anknytningspersonen fått uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande
- Barnets bästa används inte korrekt som ett tillvägagångssätt;
- Principen om progressiv implementering av rättigheterna, d.v.s. att hela tiden sträva efter att stärka rättighetsskyddet och att en uppnådd nivå av skydd inte får inskränkas, efterlevs inte;
- En väntetid på två år är inte i linje med barnkonventionens krav om att familjeåterförening ska ske skyndsamt.
- Rätten till umgänge med förälder som barnet inte bor med kommer starkt att begränsas, vilket är i strid med barnkonventionen artikel 9. Det kommer också göras beroende av vilken form av uppehållstillstånd barnet har, vilket leder till diskriminering.
- Syskon kommer inte kunna få uppehållstillstånd på anknytning till ett barn som kommit ensamt till Sverige, inte ens när föräldrarna får det, vilket kan leda till att föräldrar tvingas välja vilket barn som den ska vara hos. Här hänvisar RB till ett rättsfall från Migrationsöverdomstolen som kom i december 2025, där domstolen hänvisar just till att föräldrar inte ska sättas i denna situation och ger därmed syskon rätt till återförening.

I övrigt poängterar Rädda Barnen att det under kort tid har genomförts en lång rad förändringar inom migrationspolitiken, varav de flesta inskränker barns lagstadgade rättigheter. Att då genomföra nya förändringar, innan konsekvenserna av de redan genomförda har analyserats, är ansvarslost. Dessutom har Sverige just nu en rekordlåg invandring, och förslagen är därmed inte heller proportionerliga. Rädda Barnen kritiserar också regeringen för att gå vidare med förslag innan remissinstanserna har hunnit ge sina synpunkter.

Rädda Barnens övergripande kommentar och hela remissvaret (om du går längst ner på sidan) finns här: [Svar på remiss om Skärpta villkor för anhöriginvandring | Rädda Barnen](#)

Återkallelse av permanenta uppehållstillstånd

Huvudförslaget i SOU 2025:99 [Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar - Regeringen.se](#), som är det som Rädda Barnen har kommenterat, är att det ska införas en ny lag som gör det möjligt att återkalla permanenta uppehållstillstånd för alla som har fått det utifrån olika skyddsskäl (flykting, alternativt skyddsbehövande, kvotflyktingar, varaktigt bosatta eller synnerligen/särskilt ömmande skäl). Det spelar ingen roll hur länge man varit i Sverige eller hur man har skött sig. Syftet är att få fler att ansöka om medborgarskap (innan lagen träder i kraft 1 januari 2027), alternativt återvända till ursprungsland. Vid återkallelse ska det permanenta uppehållstillståndet ersättas med ett tillfälligt, för de som fortfarande har skyddsskäl. Övriga får utvisningsbeslut.

Rädda Barnen, liksom alla andra remissinstanser, motsätter sig detta förslag kraftigt. Vårt huvudargument är att det strider mot:

- Barnkonventionen och dess syfte
- Legalitetsprincipen
- Proportionalitetsprincipen
- Principen om berättigade förväntningar
- Förbud mot en retroaktiv lagstiftning

Samma argument lyfts i princip fram av alla andra remissinstanser också. Det är en grundläggande princip i en rättsstat att en person ska kunna lita på ett positivt myndighetsbeslut (berättigade förväntningar) och att det lagstiftaren enbart i undantagsfall kan införa lagstiftning som gäller bakåt i tiden (retroaktiv lagstiftning). Legalitetsprincipen innebär att personer ska vara skyddade mot nyckfull och godtycklig maktutövning från myndigheter och en retroaktiv lagstiftning som undanröjer legalt fattade positiva beslut är just nyckfull och godtycklig. En lagstiftning måste också vara proportionerlig, d.v.s. inskränkningar i personers privatliv måste vara berättigade för att uppnå syftet. Detta är inte fallet i detta förslag.

När det gäller barnkonventionen så finns det inget krav på permanenta uppehållstillstånd eller, som utredningen påpekar, ett förbud mot retroaktiv lagstiftning. Däremot har FN:s barnrättskommitté påtalat vikten av långsiktiga och hållbara lösningar för barn på flykt, för att de ska kunna tillgodogöra sig sina rättigheter enligt barnkonventionen, i synnerhet rätten till hälsa (artikel 24), utbildning (artikel 28), rehabilitering (artikel 39) och utveckling (artikel 6). Rädda Barnen anser också att barnkonventionen vankas i utredningen.

Hela Rädda Barnens kommentar och remissvar finns här [Rädda Barnens remissvar SOU 2025 99 Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar.pdf | Rädda Barnen](#)

Alla remissvar, som samtliga avstyrker förslaget, finns här [Remiss av slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar \(SOU 2025:99\) - Regeringen.se](#). Det kan vara särskilt intressant att läsa Institutet för mänskliga rättigheter, Västra Götalandsregionen och Justitiekanslern.

EU:s asyl- och migrationspakt

Regeringen skickade ut Ds 2025:30 [Migrations- och asylpakten - Regeringen.se](#) på remiss och gav alla instanser 5 veckor, över jul- och nyårshelgerna, att inkomma med svar. Utredningen är på 1500 sidor och går igenom alla nio olika förordningar och ett reviderat direktiv som ingår i pakten. Förordningar är direkt gällande i medlemsstaterna och direktivet sätter ut en gemensam miniminivå för vad som ska gälla. Utifrån dessa föreslås en rad förändringar för att Sverige ska leva upp till pakten och hur Sverige tolkar rättsakterna. Sverige väljer konsekvent att gå på hårdast möjliga linje, även där möjligheter finns att ha en mer generös politik.

Rädda Barnen inleder med att rikta skarp kritik mot den korta remisstiden, som riskerar att urholka beredningskravet enligt grundlagen.

Det finns delar i pakten som stärker barns rättigheter, exempelvis införs ett krav på tvärvetenskapliga åldersbedömningar och starkare krav kring gode män för ensamkommande barn. De allra flesta åtgärderna kommer dock innebära försämringar för barn med inskränkningar av deras rättigheter och stora risker för att rättigheterna kränks, inte minst i den praktiska implementeringen. Vi ser inte minst stora risker med de nya gränsförfarandena och de så kallade screeningcentren, där barn kommer att vistas i miljöer som kan innebära frihetsberövande, stora kränkningar av den personliga integriteten och risk för att utsättas för eller bevittna våld.

Rädda Barnen lyfter i sitt remissvar fram vissa generella aspekter som måste garanteras genom alla rättsakter. Det handlar om:

- Rätten till information
- Rätten att få komma till tals
- Vikten av utbildning för alla professionella

Rädda Barnen uttrycker också vår oro för hur barnrättsperspektivet ska säkerställas på de kollektiva asylboendena, och drar här paralleller till vårt arbete på dagens återvändandecenter och de brister vi ser där.

Slutligen för vi fram kritik mot att Sverige inte använder möjligheten att tolka rättsakterna så generöst det går, utan istället väljer att gå på hårdast möjliga linje. Vi är också starkt kritiska mot den nästan obefintliga barnkonsekvensanalysen.

Hela Rädda Barnens kommentar och remissvar finns här [Rädda Barnen svarar på remiss: Ds 2025:30 Migrations- och asylpakten | Rädda Barnen](#)

Agera lokalt/regionalt i migrationsfrågor

I vissa av frågorna som lyfts under det senaste året har det genomförts olika upprop och manifestationer, där Rädda Barnen ibland varit involverad från nationellt håll, ibland på lokal och regional nivå och ganska ofta utifrån enskilda medlemmar. Under hösten har många sagt ifrån när det gäller återkallelse av permanenta uppehållstillstånd (PUT). Manifestationer har ägt rum. Det tycks alltså vara så att ett allmänt missnöje mot aktuell migrationspolitik börjar växa där PUT- utredningen är ett exempel på något som engagerar många. Det ser vi

ytterligare nu i början av februari när de orättvisa utvisningar av 18-åringar har diskuterats i media och bland politiker.

Även om migrationspolitiken är i huvudsak en nationell fråga, finns det mycket som kan göras på regional och lokal nivå. Exempelvis kan det vara lättare att påverka enskilda riksdagsledamöter på lokal nivå, där personer behöver stöd för att kunna väljas om och behålla sin plats i riksdagen.

Många kommuner som sagt nej till återvändandesamtal, kan vara öppna för diskussioner om hur asylsökande och nyanlända behandlas i kommunen.

Vissa regler som tas fram vad gäller mottagande är tolkningsbara, och vi kan uppmuntra kommuner att tolka lagarna så barnrättsligt som möjligt.

Under våren kommer regeringen lägga fram förslag om att förbjuda kommuner att ge ekonomiskt bistånd till personer som vistas i Sverige utan giltiga tillstånd (så kallade papperslösa). Utredningen som la fram förslaget konstaterade själv att förslaget strider inte bara mot barnkonventionen utan även Europakonventionen, som är grundlagsskyddad. Kommuner kan då vägra använda denna lag, då den strider mot grundlagen.

Förslag på vad som kan göras lokalt:

- Skriv insändare/debattartiklar i lokaltidningen
- Skriv inlägg på Rädda Barnens lokala sociala medier-konton (tex Facebook eller LinkedIn)
- Lyft frågan på medborgarmöten
- Samtala med lokala politiker om vad kommunen kan göra för att balansera den nationella politiken
- Starta en namninsamling

För frågor som rör lokal eller regional media, kontakta Rädda Barnens pressavdelning, genom Åsa Runström Awad på asa.runstrom.awad@rb.se

Rädda Barnens kanslis arbete på asylboenden och återvändandecenter

Rädda Barnen har också mycket verksamhet på asylboenden och återvändandecenter runt om i landet, genom såväl lokalföreningar som kansliet i olika utsträckning. Sedan januari 2026 har Rädda Barnen, genom finansiering från EU:s Asyl Migrations och Integrationsfond (AMIF) verksamhet på *alla* Migrationsverkets boenden. På dessa boenden ser vi stora brister i hur barn får sina rättigheter tillgodosedda. Vissa frågor är Migrationsverket ansvariga för, men kommunerna där boendena finns har också ett visst ansvar. Vill du veta mer om detta kan du kontakta din lokalförening eller din lokala VU som kan ge information om vad som görs på boenden nära dig. Vill du ha mer övergripande information om vad som ingår i arbetet utifrån de projektmedel vi har genom just AMIF kan du kontakta någon av våra nationella projektledare:

- Jessika Gustavsson jessika.gustavsson@rb.se
- Libertad Ruiz Costa libertad.ruiz.costa@rb.se
- Ulrika Lindstrand Ulrika.Lindstrand@rb.se

